

การปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาใน
จังหวัดสมุทรปราการ

นายประชา ลิกขปัญญา

003792

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

การศึกษาค้นคว้าวิจัย

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

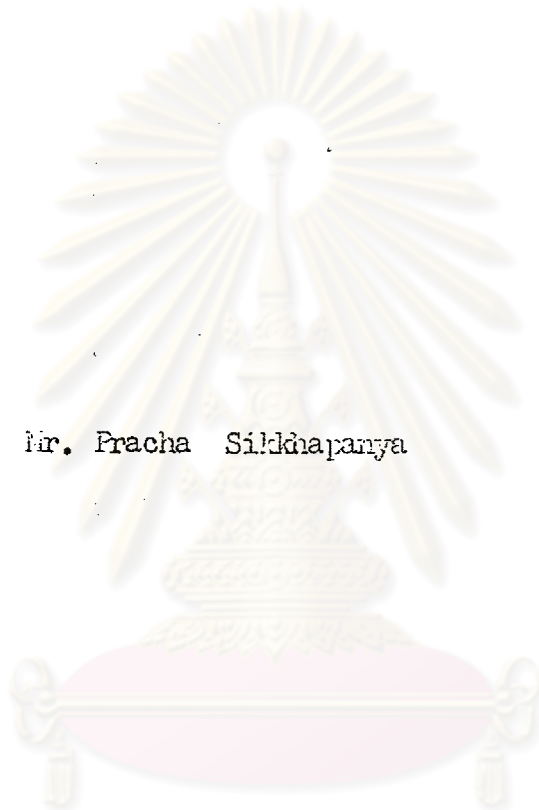
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

11101698

THE ACTUAL PERFORMANCES OF EDUCATIONAL SUPERVISION IN
ELEMENTARY SCHOOLS IN SAMUT PRAKAN PROVINCE

Mr. Pracha Sikkhapanya

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน
   ประถมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี

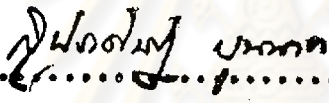
โดย   นายประชา สิกขปัญญา

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

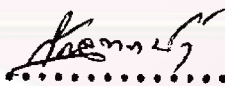
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

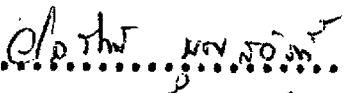
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุมี เณรยอค)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อผู้วิจัย   นายประชา สิกขบัญญัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา   2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษากิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียน
ประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน
488 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 138 คน ครูผู้สอน 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ แบบมาตราส่วน
ประมาณค่า และแบบปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

๑. กระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณเองได้ปฏิบัติมาก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าคุณบริหารโรงเรียนปฏิบัติน้อย

๒. ด้านกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณเองได้ปฏิบัติมากในด้านความช่วยเหลือครูในการปรับตัว อุปกรณ์การสอน การปรับปรุงวิชาที่สอน และการส่งเสริมการค้นคว้าทดลอง แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าคุณบริหารโรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนกิจกรรมในด้านหลักสูตร การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และการประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณได้ปฏิบัติบ้างถึงแม้จะไม่มากนัก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าคุณบริหารโรงเรียนไม่ค่อยได้ปฏิบัติ

๓. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศศึกษาระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ โรงเรียนขาดงบประมาณ ขาดงบประมาณ โรงเรียนขาดอุปกรณ์การสอน ผู้บริหารระดับสูงไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน ครูบางคนขาดความกระตือรือร้นในการที่จะปรับปรุงวิชาที่สอนของตน ผู้บริหารโรงเรียนมีงานด้านอื่นมากเกินไปจึงไม่มีเวลาปรับปรุงโรงเรียน และโรงเรียนขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศศึกษาโดยเฉพาะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   The Actual Performances of Educational
Supervision in Elementary Schools in
Samut Prakan Province

Name   Mr. Pracha Sikkhapanya

Thesis Advisor   Asst. Valairat Boonswasdi

Department   Educational Administration

Academic year   1980

ABSTRACT

Objectives of the study :

1. To study the process of supervision in elementary schools in the province of Samut Prakan.
2. To study the activities performed in the supervision of elementary schools in the province of Samut Prakan.
3. To study problems and difficulties in supervising elementary schools in the province of Samut Prakan.

Procedures :

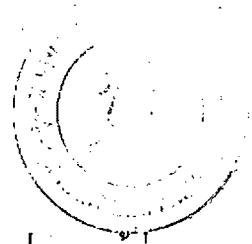
One hundred and thirty-eight school administrators and three hundreds and fifty teachers in the elementary schools at Samut Prakan Province are served as the samples by stratified random sampling. The tools of this study consist of checklists,

rating scales and open-ended questions asking about the process, activities and problems of supervision in elementary schools.

Findings :

1. The administrators 's opinion about the process of supervision are higher than the teachers.
2. The administrators think that they have higher performance about helping teachers to adjust themselves, teaching materials, improvement teaching profession and promotion in studying , but the teachers do not think so. The activities about curriculum, promotion in coordination and evaluation, the administrators think that they have usually done it but the teachers think that the administrators have done a little.
3. The main problems and difficulties in organizing supervision in the schools have to do with the lack of funds and the lack of teaching materials. Other problems are as follows ; administrators are not interested and do not encourage the academic development of the schools, teachers lack initiative in improving the schools, administrators are busy with other duties to the point that they have little time to improve the schools, and finally, there is a lack of manpower for supervisory work.

กติการวมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้ความเอาใจใส่ ให้ความสำคัญ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จเรียบร้อย ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมฆ พัทธนาภาควิชาบริหารการศึกษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษมี แพรยอค และอาจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ที่ได้ให้ความสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ เกื้อน สิ้นสุพันธ์ประทุม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโศภิต ที่ได้กรุณาให้ขอเสนอแนะ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ศรีศรียา ไกรโสภณ อาจารย์จันทร์ กุปะวาทีน อาจารย์ จินฉนา ศรีนิเวศน์ ที่ได้ให้ความสำคัญและช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นจำนวน 3,050 บาท

ประชา สิกขปัญฺหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๒
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ๖

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ๗

กิตติกรรมประกาศ ๘

รายการตารางประกอบ ๙

บทที่

1 บทนำ 1

    ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

    วัตถุประสงค์ของการวิจัย 8

    สมมุติฐานของการวิจัย 9

    ขอบเขตของการวิจัย 9

    คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย 9

    ประโยชน์ของการวิจัย 10

    วิธีดำเนินการวิจัย 10

    การสร้างแบบสอบถาม 12

    ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล 13

2. รายงานหรือเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 14

    การบริหารงานวิชาการ 14

    ความหมายของการนิเทศการศึกษา 16

    ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา 19

    ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา 21

    หลักการนิเทศการศึกษา 22

	งานหลักที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา	26
	กระบวนการของการนิเทศการศึกษา	29
	เทคนิคที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา	34
	ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	38
	ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	39
	บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการศึกษา	40
	กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	51
	กิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	52
	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	54
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	68
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	68
	การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	69
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
	การทดลองแบบสอบถาม	73
	การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล	74
	การวิเคราะห์ข้อมูล	75
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
	การวิเคราะห์สถานภาพของผูตอบแบบสอบถาม	77
	การวิเคราะห์ทัศนคติเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา	86
	การวิเคราะห์ทัศนคติเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา	89

สารบัญ (ต่อ)

บท	หน้า
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา	109
แบบสอบถามปลายเปิด	113
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	115
สมมุติฐานของการวิจัย	115
วิธีดำเนินการวิจัย	115
สรุปผลการวิจัยที่สำคัญ	117
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	121
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	129
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	136
ประวัติผู้เขียน	156

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสังกัด	70
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาจากตัวอย่างประชากร จำแนกตามสังกัด	75
3	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนแต่ละสังกัดจำแนกตามเพศ	77
4	อายุของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามสังกัด	78
5	อายุราชการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามสังกัด	79
6	วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามสังกัด	80
7	จำนวนครูแต่ละสังกัดจำแนกตามเพศ	81
8	อายุของครูจำแนกตามสังกัด	82
9	อายุราชการของครูจำแนกตามสังกัด	83
10	วุฒิสูงสุดของครูจำแนกตามสังกัด	84
11	ค่าเฉลี่ยและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษารองโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู	86
12	ค่าเฉลี่ยและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านผู้บริหารโรงเรียนได้ช่วยเหลือครูในการปรับแก้ตัวของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู	89
13	ค่าเฉลี่ยและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู	91
14	ค่าเฉลี่ยและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านอุปกรณ์การสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู	93

